

Yksityisteiden avustamisesta päättäminen

Elinvltk 22.09.2026 § 180
374/02.02.01.01/2026

Valmistelija	Yhdyskuntatekniikan päällikkö Jaana Lämsä, p. 0400 855960, jaana.lamsa@vaala.fi
Peruste	Hallintosääntö ja Vaalan kunnan ohje yksityisteiden avustamiseen

Kunnanvaltuusto päättää yksityisteiden avustamisen pääperiaatteista sekä siitä, minkä lain säädöksiin yksityisteiden avustaminen Vaalan kunnassa perustuu. Yksityisteiden avustamiseen käytettävissä oleva määräraha vahvistetaan vuosittain kunnan talousarviossa. Yksityistien kunnossapitoavustus on kilometriperusteinen rahallinen avustus. Kunta avustaa lisäksi tiekuntia pölynsidontaan liittyen ja kilpailuttaa pölynsidonnan keskitetysti. Tiekunnan tulee tilata pölynsidonta kunnasta viimeistään huhtikuun 1.päivä.

Kunnossapitoavustuksen **pääpaino on talvikunnossapidolla**, joka tulee tehdä laadukkaasti. Talvikunnossapitoa on (auraus,linkous, sohjon/polanteen poisto, liukkauden torjunta, viitoitus ja vallien kaataminen). Kesäkunnossapitoon katsotaan kuuluvan, (lanaukset/ höyläykset, ojien ja rumpujen avaus, vesakon raivaus, murskeen ajo sekä siltojen ja rumpujen huoltaminen). Näihin töihin tiekunta voi saada avustusta. Kerran vuodessa tiekunnan tulee toimittaa kuntaan tuloslaskelma, jotta avustuksen voi todentaa kuluneen tien kunnossapitoon. Mikäli maksatuksen jälkeen tapahtuu muutoksia tiekunnan avustuksen saannin suhteen, on maksettu avustus jaettava 12 kuukaudelle, ja ne kuukaudet, jolloin tiekunta ei ole ollut avustuskelpoinen maksettava takasin kunnalle.

Talvikaudelle 2026-2027 tuli 173 kpl avustushakemuksia, näiden yksityisteiden yhteenlasketut kilometrit ovat 154,36 km.

Kilometriperusteista rahallisen avustamisen tavasta on käyty keskustelua ja on mietitty erilaisia tapoja määritellä avustussummaa kilometriä kohden. Alkujaan yksityisteiden avustamisen muutoksen tavoitteena oli turvata sivukylillä asuvien teiden talvikunnossapito, luoda selkeä yksinkertainen järjestelmä, vähentää työmäärää kunnassa sekä siirtää tiekunnille niille kuuluvaa vastuuta tienpidosta ja avustaa tiekuntia tasapuolisesti. Erilaisia avustussumman määrittelyn tapoja:

1. Avustus määritellään € / kilometri

Talousarviossa varattu määräraha jaetaan avustuskelpoisten kilometrien kesken. Esimerkiksi $150\,000\text{ €} / 154,36\text{ km} = 971,75\text{ €/ km}$

- tapa on helppo ja ymmärrettävä
- tiekunnat tietävät etukäteen avustuksen määrän
- tasapuolinen kaikille sama summa
- määräraha ennustettavissa ja ei ylitä
- kunnossapidon kustannukset voivat vaihdella eri alueilla, mutta avustuksen määrä pysyy samana
- työmäärältään pieni

2. Jokaiselle tiekunnalle määritetään oma prosenttiosuus avustussummasta, tämä pohjautuu kolmen vuoden takaisin toteutuneisiin kustannuksiin koko yksityisteiden avustuskustannuksissa. Esimerkiksi kolmen vuoden keskiarvo kunnan avustetuille yksityisteille teille on ollut n. 798,42 € / km * 3,95 km kokonaissumma on 3154 €. Avustettavat km / kokonaiskilometri määrällä kerrotaan 100, josta prosenttiosuus tiekunnalle kokonaisavustussummaan joka on 2,921%. Jos kokonais avustussumma olisi 150 000 €, on tiekunnan avustusosuus tuosta summasta 4381,50 €, jolloin avustus kilometriä kohden on 1109,24 €.
- helppo ja ymmärrettävä
 - tiekunnat tietävät etukäteen avustuksen määrän
 - määräraha ennustettavissa ja ei ylitä
 - avustus perustuu aiemmin toteutuneisiin kunnan avustettavien yksityisteiden kokonaiskustannuksiin
 - tapa ottaa huomioon erilaiset talvet, kolmen vuoden ajalle huomioiden eri tavalla kertyvät kustannukset.
 - tasapuolinen kaikille sama summa
 - ohjaa tiekuntia miettimään tienpitoa huomioiden kustannustehokkuuden.
3. Tie kuntakohtainen kustannusperusteinen prosenttiavustus.
- Avustusprosentti lasketaan vuosittain tarkastelemalla avustuskelpoisten yksityisteiden kunnossapitokuluja.
 - Avustussumma lasketaan avustussumma toteutuneilla kuluilla ja kerrotaan 100, jolloin saadaan avustusprosentti, esim. (4793 € / 5991 €) * 100 = 80 % , avustus kilometriä kohden on 1072,26 €
 - erilaiset olosuhteet vuosittain huomioiva
 - voi kannustaa parempaan tienpitoon
 - tiekunta ei tiedä tarkkaa avustuksen määrää
 - vaikea ennustaa talousarviossa, määrärahan riittävyys
 - eri tiekunnilla eri kustannus ja eri avustus, ei ole tasapuolinen yksityisteitä kohtaan
 - suurempi työmäärä hallinnollisesti
 - tiekuntakohtaiset laskelmat
 - tienpidon kustannukset voivat lisääntyä

Ari Niskanen, Samuli Leinonen, Santeri Nissi, Eila Hallamaa, Reijo Virkkunen liittyivät kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 16.29.

Esittelijä

Tekninen johtaja Soininen Ville

Päätösesitys

Annetaan kokouksessa

Elinvoimalautakunta päättää, että

1. Talousarvioon varataan määräraha, joka jaetaan tiekunnille avustuskelpoisten kilometrien kesken.

2. Kilometrikohtainen avustus on 1200 euroa/km. Vuoden 2027 talousarvioon varataan määräraha 200 000 €. Avustussumma tarkistetaan vuosittain.

3. Kunta kilpailuttaa keskitetysti 1.4 mennessä pölynsidonnan kilpailutukseen ilmoittautuneille ja pyydetyn materiaalin toimittaneille tiekunnille teiden suolauksen. Kunta laskuttaa pölynsidontalaskun

tiekunnalta. Pölynsidonta on avustuskelpoinen kustannus.

Päätös

Hyväksyttiin

Päätöksen jälkeen pidettiin tauko klo 17.43-17.57.

Reijo Virkkunen poistui tauon aikana eikä enää palannut kokoukseen.